

1 Akolinto

Balua Nnongoi ya Pauli kwa Akolinto

¹ Balua yi' iandikilwe na nenga na Pauli kwo yangatiyana na nnongo witu Sositene. Naakemilwe panga na ntumilwe wa Yesu Kilisitu bu'kana na mwabini mwene Nnu'ngu'.

² Tumwandikyanga mwenga mwamubile mwa likanisa Iya Nnu'ngu' Iya Kolinto, mwamu-peleteyilwe kwo lu'mbana kwinu na Kilisitu Yesu. Ngamukemelwa mube mwapeleteu bake Nnu'ngu' pamope na bandu boti babalitambwa lina Iya Bwana witu Yesu Kilisitu, ywembe nga Bwana wabe na Bwana witu.

³ Ngu'ngu' na amani yaibu'ka kwa Nnu'ngu' Tati' bitu na kwa Bwana witu Yesu Kilisitu, ibe pamope na mwe.

Mwayalya Nnu'ngu'

⁴ Ninsukulu Nnu'ngu' wangu' masu'ba goti kwinu mwenga, kwa kitumbu sa ngu'ngu' ya Nnu'ngu' yamupeyilwe kwa ndi'la ya Yesu Kilisitu.

⁵ Kwa kitumbu so lu'mbana na Kilisitu, muyali-wite muulongeli woti na muutangi woti,

⁶ kwa mwanjaa ukong'ondeli watunnetile nkati yinu bu'kana na Kilisitu ulaya ukakape.

⁷ Kwa nyo, mupu'ngu'kilweli na upo yoyoti ya kiloo pamuli'nda kwa kilu'lu' bonekana kwa Bwana witu Yesu Kilisitu.

8 Ywembe aalu'a kumpanga mukangamale mpaka kuundi'la, li'nga kane mube na makosa lisu'ba li'lu' lyoisa kwake Bwana witu Yesu Kilisitu.

9 Nnu'ngu' ywau'bi'li'ka ngaywaankemite mwenga mutame mukiselele pamope na Mwana wake Yesu Kilisitu Bwana witu.

Baganika kwa aumini mulikanisa

10 Mwalongo bangu', nendakunnu'bunga kwa lina lya Bwana witu Yesu Kilisitu mwaboti muyi'ki'tyane, kanekube na mayu'mano pakati yinu, na muganiye pamope kwa galu' gamugabinia.

11 Kwa mwanjaa nibakiyilwe na bandu ba munyumba ya Kloe panga kubile na mayu'mano pakati yinu.

12 Bai, pano nilombolya panga kila mundu wa kasinu alongela lya kisake, yumo abaya, "Nenga na ywa Pauli," ywi'ngi', "Nenga na ywa Apolo," ywi'ngi', "Nenga na ywa Petili," na ywi'ngi', "Nenga na ywa Kilisitu."

13 Buli, Kilisitu aatibaganika? Buli, Pauli aabambilwe kwa kitumbu sinu? Au mwabatisilwe kwa lina lya Pauli?

14 Ninsukulu Nnu'ngu' kwa mwanjaa nimmatiskeli mundu ywoyiwoti kasinu ila Kilisipo na Gayo,

15 Kwa nyo, ntu'pu' ywawesa baya panga abatisilwe kwa lina lyangu'.

16 (Lakini niku'mbu'kile panga, naabatisike na bandu ba munyumba ya Stefana, bu'ka pa bo nitangiteli panga naammatisike na mundu ywi'ngi'.)

¹⁷ Kwa mwanjaa, Kilisitu aanitumikeli li'nga nibatise, ila niale Abali Inannoga, kai' niale pangali u'bi'lya ikima ya bandu, li'nga kiwo sa Kilisitu munsalaba sakane obeya makakala gake.

Kilisitu nga makakala na ikima ya Nnu'ngu'

¹⁸ Kwa mwanjaa maalo ga kiwo sa Yesu munsalaba kwa balu' babaoba baibona ulogeloge bai, lakini kwitu twenga twatukosopolelwa, galaya makakala ga Nnu'ngu'.

¹⁹ Kwa mwanjaa maandiko mapeleteu gabaya, “Naialabiya ikima yabe bene ikima, na kugataikwa malango ga bene malango.”

²⁰ Bai, tubaye buli bu'kana na bene ikima, balimu ba Salya ya Musa, au alongeli ba masu'ba gano? Nnu'ngu' alayite panga ikima ya dunia yi'no ulogeloge bai.

²¹ Nnu'ngu' mu ikima yake, aabini kwakosopolya balu' babau'bi'lya kwa ndi'la ya maalo gaturala, gagabonekana kwabe panga ga kilogeloge. Aapangite nyalu' kwa mwanjaa kwa ndi'la ya ikima ya kimundu, bandu baakombwili kuntanga Nnu'ngu'.

²² Ayahudi bapala mwanju li'nga bau'bi'li, na Ayunani bapala ikima.

²³ Lakini twenga tuala abali ya Kilisitu ywabambilwe munsalaba, likowe li' kwa Ayahudi kiku'balo na kwa Ayunani ibonekana ulalo.

²⁴ Lakini kwa balu' babakemilwe na Nnu'ngu', babe Ayahudi au Ayunani, Kilisitu nga makakala ga Nnu'ngu' na kai' nga ikima ya Nnu'ngu'.

²⁵ Kwa mwanjaa sakibonekana na bandu panga ulogeloge, kwa Nnu'ngu' kibile na ikima kulikoni ikima ya bandu, na ukigopi wa Nnu'ngu' ubile na makakala kulikoni makakala ga bandu.

²⁶ Mwalongo, muku'mbu'ki pamwakemilwe na Nnu'ngu'. Kwa kili'ngo sa kimundu mwabamboneli mwamwaabile na ikima, makakala, wala mubelekwili mumisengo yene yeo, wala yo isimika.

²⁷ Lakini Nnu'ngu' aaisawi ikowe ya kilogeloge ya mudunia yi'no li'nga kwapeya oni bene ikima, kai', Nnu'ngu' aaisawi ikowe ya ukigopi ya mudunia yi'no li'nga kwapeya oni bene makakala.

²⁸ Nnu'ngu' aaisawi ikowe yangaliisimilwa na yaisaulilwa mudunia yi'no, ikowe yangali maana, li'nga aialabiye ikowe yabaibona ya maana.

²⁹ Aapangite nyo li'nga kaneabe mundu ywakwipuna nnu'ngi' ya Nnu'ngu'.

³⁰ Lakini Nnu'ngu' annu'mbaniye na Kilisitu Yesu na kumpanga ikima yitu bu'ka kwa Nnu'ngu'. Kwa ndi'la ya Kilisitu tubalangilwa aki kwa Nnu'ngu' no pangilwa twapeleteu ba Nnu'ngu', no kosopolelwa bu'ka mumasambi gitu.

³¹ Kati mu'lu' mwagabaite Maandiko Mapeleteu panga,
“Ywapala kwipuna,
aipune kwa kitumbu sa Bwana.”

2

Liyi'gi'yo bu'kana na Yesu ywabambilwe

¹ Mwalongo bangu', panaaisi kasinu kumwalya iyo ya liyi'gi'yo lya Nnu'ngu', naisi lili kwa ung'anga wo longela au kwo tumya ikima ya dunia yi'no.

² Kwa mwanjaa panaabile kasinu naabini ka-nenilitange likowe li'ngi', ila abali ya Yesu Kilisitu ywabambilwe munsalaba bai.

³ Panaabile kasinu naabi na kigopi, kaniyogopa no lendema muno.

⁴ Mayi'gano na maalo gangu' gaapiyilweli kwa mayi'gi'yo ga kwauta bandu, au ikima, ila galayage uweso wa Loo wa Nnu'ngu',

⁵ li'nga imani yinu yaakanesengelwa muikima ya kimundu, ila mumakakala ga Nnu'ngu'.

Ikima ya Nnu'ngu'

⁶ Ata nyo twenga tulongela kwa ikima kwa balu' babakomile loo yabe, lakini ikima yo ya pano padunia yi'noli, wala ya akulungwa ba dunia yi'no ya bababile mulikundi lyo oba.

⁷ Ila twenga tulongela ikima ya Nnu'ngu' yembe nga iyo yaiyilwe na Nnu'ngu' yayaabi'kilwe wiso kubile balo ata umbilwa kwa dunia kwa kitumbu sa utukupu witu.

⁸ Ntu'pu' ata nkulungwa yumo ywa mudunia yi'no ywaaitangite ikima yi'. Kenda bakaitanga ikima yo, balu'e kummambali munsalaba Bwana wa utukupu.

⁹ Lakini kati mu'lu' mwagabaya Maandiko Mapeleteu panga,

“Makowe gangali bonekana na liyo,

ata lisikilo linagayu'wali,

makowe gangali ganiyilwa na mundu ywoywoti,

ago nga galu' Nnu'ngu' aabi'ki wiso babam-
penda.”

¹⁰ Lakini Nnu'ngu' aatumukuli twenga iyo yi'lu' kwa ndi'la ya Loo wake, kwa mwanjaa Loo apekeseni ili'be yoti, ata makowe ga nkati muno ga Nnu'ngu'.

¹¹ Nyai ywatanga gawasa mundu ywi'ngi' ila loo ya mwene mundu yaibile nkati yake? Nyinyonyo, ntu'pu' ywatanga gawasa Nnu'ngu', ila Loo wa mwene Nnu'ngu'.

¹² Kwa nyo, twenga tupokili loo wa padunia, ila tupoki Loo ywabu'ka kwa Nnu'ngu' li'nga tupate kugatanga galu' gatuyali Nnu'ngu'.

¹³ Bai, twenga tulongelali kwa mayi'gi'yo gatuyi'ganilwe kwa ikima ya kimundu, ila gatuyi'ganilwe na Loo mpeleteu. Tugalongela mayi'gi'yo ga kiloo kwa bandu bababile na aywo Loo.

¹⁴ Mundu wa dunia apokyali makowe ga Loo wa Nnu'ngu' kwa mwanjaa kwake ywembe makowe go ga kilalo bai. Malango gake gawesali kwipwa makowe go, ila gawesa kwipulwa kwo yangatiyilwa na Loo bai.

¹⁵ Lakini mundu ywatawalilwa na Loo wa Nnu'ngu' awesa kuukwipwa ukakape wa kila kili'be, lakini ywembe aukumilwali na mundu ywoywoti.

¹⁶ Kati mwagabaya maandiko, “Nyai ywatan-gite mwawasa Bwana li'nga apate kunnyi'gana?” Lakini twenga tuwasa kati mwawasa Kilisitu.

3

Umope mulyengo lya Bwana

¹ Kakape mwalongo bangu', niwesiteli longela na mwenga kati mwabandu mwamutawalilwa na Loo wa Nnu'ngu', ila kati mwabandu mwa-mutawalilwa na makowe ga mudunia. Muka-balo mwabana ilekeleke mumaisa ga Kikilisitu.

² Nanki'ngiye mabele wala nannyakiyeli kilyo kinonopau. Naapangite nyo kwa mwanjaa mwaai munaikali po lya kilyo so. Eloo, ata nambi'yambi' mukiwesali.

³ Mwenga ata nambi'yambi' mwabandu ba iyendo ya payi'ga, kwa mwanjaa kasinu kubile na bwigu no pitiniana, ago galaya panga mwenga mwabandu ba mudunia, kai' iyendo yinu ya bandu ba payi'ga.

⁴ Kwa mwanjaa yumo ywinu pabaya, “Nenga na ywa Pauli,” na ywi'ngi', “Nenga na ywa Apolo,” buli! Ago galayali panga mwenga muk-abalo panga kati mwabapanga bandu ba dunia yi'no?

⁵ Bai, Apolo nga nyai? Na Pauli nga nyai? Twenga twaboti twatumisi li'nga kunnaya mwenga ndi'la ya u'bi'lya. Kila yumo ywitu apanga lyengo lyapeyilwe na Bwana.

⁶ Nenga naapandike mbeyu, Apolo ngaiyitya masi', lakini Nnu'ngu' ngaywaipangite iku'le.

⁷ Kwa nyo, ywapandike na ywayiti masi' boti kili'be lili, ila ywangama Nnu'ngu' ywaipangite iku'le.

⁸ Yu'lu' ywapandike na ywayiti masi', boti balekineli, lakini kila mundu aapokya upo yake bu'kana no kasana kwake mwene.

⁹ Twenga twabi'li' tupangite kiyangatani na Nnu'ngu' mulyengo lyake, na Likanisa nga

lyengo lya Nnu'ngu'. Kai', mwenga mwa nyumba yake.

¹⁰ Kwo bu'kana na ngu'ngu' yanipeyilwe na Nnu'ngu' nipange kati nansengi nku'lu' mwene ikima, naabi'i nsingi. Nambi'yambi' mundu ywi'ngi' asenga panani yangu'. Lakini yendap-waika panga kila mundu alinguli wiso mu'lu' mwasenga panani yake.

¹¹ Kwa mwanjaa ntu'pu' mundu ywoywoti ywawesa bi'ka nsingi wi'ngi' ila wu'lu' waubi'kilwe, nawembe nga Yesu Kilisitu.

¹² Lakini mana mundu asengite panani ya nsingi wo kwa zaabu au madini ga mbanje au maliwe ga samani au mikongo au manyei au kipelei,

¹³ lyengo lya kila mundu lyabonekana pangali iya lisu'ba li'lu' lya ukumu. Kwa mwanjaa lisu'ba li'lu' lyapitya pakati ya mwoto, na mwoto wu'lu' ngawalu'a li'nga no laya mwalibile lyengo lya kila mundu.

¹⁴ Manaitei sasengite mundu saigala, mundu ywo aapokya upo yake bu'ka kwa Nnu'ngu',

¹⁵ lakini mana si'lu' sasengite satinika, ywembe aapatali upo. Ata nyo mwene aakosopolelwa, kati mundu ywalopolilwe bu'ka pamwoto.

¹⁶ Buli, mutangiteli panga mwenga mwa nyumba ya Nnu'ngu' na Loo wa Nnu'ngu' atama nkati yinu?

¹⁷ Bai, mundu mana asengwaniye nyumba ya Nnu'ngu', Nnu'ngu' aalu'a kunnangamisa nyinyonyo. Kwa mwanjaa nyumba ya Nnu'ngu' mbele-tau, na mwenga nga mwanyumba yake.

¹⁸ Mundu ywoywoti pakati yinu kaneaikonge mwene panga abile na ikima. Mana mundu kaaibona abile na ikima ya mudunia yi'no, aipange nnalo li'nga apate baa na ikima ya kweli.

¹⁹ Nilongela nnya kwa mwanjaa ikima ya dunia yi'no kwa Nnu'ngu' ibonekana ulalo bai. Kati mwagabaya Maandiko Mapeleteu panga, "Nnu'ngu' aayonja bene ikima muung'anga wabe bene."

²⁰ Kai' gabaya, "Bwana Nnu'ngu' agatangite mawaso ga bene ikima panga, gapwaikali."

²¹ Kwa nyo, mundu kaneaipuni bandu kwa mwanjaa kila kili'be nga sinu.

²² Apange Pauli, abe Apolo, au Petili. Ibe ya mudunia yi'no, au ukoto, au kiwo, ibe yaibile nambi'yambi', au yayalu'a isa, yoti nga yinu.

²³ Mwenga mwa ba Kilisitu, na Kilisitu ywa Nnu'ngu'.

4

Utumisi wa atumilwe

¹ Bai, bandu batubalangili panga twenga twaa-tumisi ba Kilisitu tukamukiyilwe lyengo lyo aala abali ya Nnu'ngu' yayaiylwe.

² Apo, sakipalikwa kwa mundu ywoywoti ywakamukiyilwe lyengo lyo, au'bi'li'ke.

³ Lakini kwangu' nenga ukumilwa na mwenga wala na mankama ya bandu, kili'be li. Kai' ata namwene niiukumuli.

⁴ Kwa mwanjaa nikibonali kitumbu sa kwiukumu namwene, lakini kwo baya nyo, nilombolyali panga nenga ntu'pu' likosa. Ywaniukumu nenga mwene Bwana.

⁵ Kwa nyo, mwenga kanemuukumu kubile balo timya nsimu wake. Muli'nde mpaka lisu'ba lyaaaisa Bwana Yesu. Ywembe ngaalu'a kwimulika ili'be yoti yaiyilwe mulubi'ndu' no laya mabinio ga myoyo ya bandu. Nsimu wo, kila nkilisitu aapokya liposo lyabile nalyo bu'ka kwa Nnu'ngu'.

⁶ Mwalongo bangu', makowe goti ganilongi gabu'kana na nenga na Apolo, yaai li'nga mwiyi'gane mayi'gi'yo gagabaya, "Kanemwu'mbe gagaandikilwe mu Maandiko Mapeleteu." Mana mwaubi'ngi'ya nnongelo wo, aalu'a bonekanali mundu ywaalu'a kwipunia mundu yumo na kummawa ywi'ngi'.

⁷ Tumbwelelo, nyai ywakupangite wenga ube wa mundu wo pwaika muno kulikoni bi'ngi'? Ki'li'gani saubile naso sangalipeyelwa na Nnu'ngu'? Manaiti mutepeyelwa, mwanjaa namani mwilumba kati mupatike kwa makakala ginu mwabene?

⁸ Mwiwasilya panga muyomwike pata kila kikowe samukipala! Au muyomwike tayilika no pangika mwakulungwa pangali twenga! Ilu'e panga male mukapangilwa mwakulungwa kwa mwanjaa tulu'e baa twaakulungwa pamope na mwenga.

⁹ Lakini nibona panga Nnu'ngu' atupangite twatumilwe tube twabandu ba kuundi'la kati atabilwe babaukumilwe kiwo. Tuyi'mi'kilwe munsisingwa wa tabulu li'nga tupange mandi'ya kwa dunia yoti itubone, kwenda kwa bandu bai lili, lakini na ata malaika.

¹⁰ Kwa kitumbu sa kuntumikiya Kilisitu,

bandu batubona twenga twalalo, lakini mwenga mwibona mwabene ikima kwa kitumbu sa kummi'ngi'ya Kilisitu. Twenga tubonekana twakikigopi, lakini mwenga mwibona mubile na makakala. Mwenga mwibona panga mwendaismika, lakini twenga twendasaulilwa.

¹¹ Mpaka nambi'yambi'no, twenga ntu'pu' kilyo na tubile na nnyota na buula. Mala yambone twendaku'mbu'lwa na ntu'pu' potamo.

¹² Tupanga kasi kwo kasana kwa maboko gitu. Bandu pabatutukana, tunnu'ba Nnu'ngu' aayali. Bandu pabatupangya maakau, twendakwakomeya.

¹³ Bandu pabatuku'pi'ki'ya, twayangwa kwo tu'lya, lakini bandu bayendelya kutupanga kati undi ya padunia na kwa kila mundu, twenga twasapu.

¹⁴ Nimmakiyanga ga kwa kitumbu sa kumpeyanga oni lili, ila kunkwi'li'ka kati mwabana bangu' banaapenda.

¹⁵ Pamope no panga mubile na balimu maku'mi elupu mu Kilisitu, lakini mubileli na tati' bambone. Kwo pi'tya Abali Inannoga, nenga naapangike na tati' kasinu kwa Kilisitu Yesu.

¹⁶ Kwa nyo, nendakunkong'ondelya muno panga muyige mwanipanga nenga.

¹⁷ Alyo ngalyalinipangite nintume Timoteo kasinu, ywembe mwana wangu' ywanimpendile na ywau'bi'li'ka mulyengo lya Bwana. Ywembe aalu'a kunku'mbu'ki'ya mu'lu' mwanibi'ngi'ya nenga kwo lu'mbana na Kilisitu

na mwaniyi'gana bandu kila pandu mumakanisa goti.

¹⁸ Bi'ngi' binu bendakwipuna kabawasilya panga naaisali kuntyangilya kai'.

¹⁹ Lakini mana Bwana apendile naaisa kasinu kiyu'ngu'ya, kwenda nitange makowe gabalon-gela abo babaipuna baili, ila no tanga makakala gabe.

²⁰ Kwa mwanjaa ukulungwa wa Nnu'ngu' ubonekanali kwa mayi'gi'yo bai, ila na kwa makakala.

²¹ Mwenga mubaye mwabene, buli, niise kasinu kwa mapimbo, au niise kwa loo ya upendo na kwo liya?

5

Upege mumakanisa

¹ Nipendili kugau'bi'lya makowe gagayu'wanika panga, pakati yinu kubile na upege. Upege kati wo unabonekanali ata kwa bandu bangali kuntanga Nnu'ngu', panga mundu atyangite na nnyumbo wa tati' bake.

² Mwenga mwendakwipuna! Mwapalikwe mulombole na kummi'nga mukipi'nga sinu mundu ywapangite ulau wo!

³ Pamope no panga nibile kuutalu na mwenga, lakini tubile pamope kwa ndi'la ya loo. Na niyomwike kumuukumu mundu ywo kati namundu nanibile pamope namwenga.

⁴ Pamukongolekana pamope kwa lina lya Bwana Yesu, nanenga nibile pamope na mwenga

kwa loo, na uweso wa Bwana Yesu ubile pakati yinu.

⁵ Apo, mundu ywo mummu'ye kasinu na kuneka muutawala wa Ibilisi li'nga bwu'mi wake walabike, na loo yake yaakosopolelwe lisu'ba lyo buyangana kwa Bwana Yesu.

⁶ Kwipuna kwinu kupwaikali. Buli, mutangiteli panga ngelule njene bai iwesa kuulu'ya bwembe woti?

⁷ Mubu'ye ngelule ya masambi ga kwai'mbu' mu bwembe wawinyatilwe, apo mwaapanga mwabandu baayambi' kati bwembe wawinyatilwe wangali ngelule, kwa mwanjaa Kilisitu mwana ngondolo witu wa Pasika ayomwike piyilwa panga salaka.

⁸ Kwa nyo, tupange kalamu yitu pangali tumya likati lyene ngelule ya kwai'mbu', yaani ya mabinio maakau na ulau. Ila tutumi makati gangalu'la, kwo lombolya mabinio ganannoga na ukakape.

⁹ Naamwandiki mubalua yangu' panga kanemupange kiselele na bandu apege.

¹⁰ Apo nilombolyali panga kanemuyan-gatiyane na bandu ba dunia yi'no, kwa mwanjaa mulu'e palikwa ama mudunia yi'no li'nga mube kuutalu na apege, au asoyo na apokonyoli, au babakilikitya inyago.

¹¹ Pano nilombolya panga, kanemupange kiselele na mundu yu'lu' ywaibaya panga Nkilisitu ku'no kayendelya na upege, usoyo, kilikitya inyago, ntukani, nnobyawi'mbi' au mpokonyoli. Mundu kati ywo kanemuyi'ki'ti ata lya nakwe.

¹² Bai, lyengo lyangu' lili kwaukumu bababile panja ya kipi'nga sa aumini. Mupalikwa kwaukumu bababile mukipi'nga sinu.

¹³ Nnu'ngu' aalu'a kwaukumu abo bababile panja. Maandiko gabaya, "Mwenga mummu'ye aywo mundu nnau pakati yinu."

6

Sitakyana kwa alongo ba muimani

¹ Manaitei pakati yinu kubile na mundu mwene mwalo na nnyine, mwanjaa namani apeleka mwalo wake kwa bandu bangali aumini paali pa kumpeleka kwa apeleteu ba Nnu'ngu'?

² Au mutangiteli panga apeleteu ngabaalu'a kwiukumu dunia? Manaitei dunia yaukumilwa na mwenga, mwanjaa namani mukotoka ukumyana ata kwa makowe masini?

³ Mwenga mutangiteli panga twalu'a kwaukumu ata malaika? Bai, mwenga muwesa ukumu makowe ga maisa gano.

⁴ Tumbwelelo, pamugongwana kwa makowe ginu ga kila lisu'ba, mwanjaa namani mupeleka myalo yinu kwa bandu ba panja ya kanisa?

⁵ Nilongela nnya linga mwiibone oni. Ngatubaye panga kwinu mwenga ntu'pu' mundu mwene ikima ywawesa ukumu myalo ya aumini?

⁶ Lakini mwenga mubile na kitibe sa mundu kunsitakya mumini nnyine kumankama, kwa bandu bangali aumini!

⁷ Akwo sitakyana kwinu mwabene na bene kulaya panga muyomwike sindwa. Yaai male

kwinu mwenga komeya galu' gangali aki, ata ikatei pokonyolwa ili'be yinu.

⁸ Lakini mwenga nga mwamupanga maakau no pokonywa mali ya bandu bi'ngi', na bamwapa-panga ga alongo binu aumini.

⁹ Au mutangiteli panga alau baaulisili ukulungwa wa Nnu'ngu'? Kanemwikonge! Apege, babaikilikitya inyago, babaileka ndoa no yenda panja, apege ba analu'me sika,

¹⁰ baii, asoyo, alobyaw'i'mbi', atukani, wala apokonyoli baaulisili ukulungwa wa Nnu'ngu'.

¹¹ Mwabi'ngi' binu mwabile kati bo. Lakini mwatigu'lu'li'lwa, mwatipeleteyelwa, mwabalangililwe aki kwa lina lya Bwana witu Yesu Kilisitu na kwa Loo wa Nnu'ngu' witu.

Mutumuni yi'ga yinu kwa utukupu wa Nnu'ngu'

¹² Mundu awesa baya, "Kwangu' nenga ili'be yoti yendayi'ki'ti'lwa." Eloo, lakini kwinu mwenga ili'be yoti yo pwaika lili. Niwesa baya panga, "Ili'be yoti yendayi'ki'ti'lwa kwangu' nenga," lakini naayi'ki'tya lili panga nitawalilwe na kili'be sosoti.

¹³ "Kilyo kwa ndumbo na ndumbo kwa kilyo. Lakini Nnu'ngu' aalu'a kwilangamisa yoti ibi'li'." Yi'ga iumbilweli kwa kitumbu sa upege ila kwa kitumbu sa kuntumikia Bwana na Bwana kwa kwikota yi'ga.

¹⁴ Nnu'ngu' ywannyu'yite Bwana Yesu bu'ka kuuwi'li aalu'a kutuyu'ya na twenga kwa uweso wake.

¹⁵ Buli, mutangiteli panga yi'ga yinu nga ili'mbi'li'mbi' ya yi'ga ya Kilisitu? Buli, nitole ili'mbi'li'mbi' ya yi'ga ya Kilisitu na

kwilu'mbaniya na yi'ga ya mpege? Ipwaikali ata pasene!

¹⁶ Au mutangiteli panga mundu ywoywoti ywapanga kiyangatani na mpege apanga yi'ga yimo na ywembe? Ayi' nga kati mu'lu' mwaiandikilwe mu Maandiko Mapeleteu panga, "Abi'li' bo, baapanga yi'ga yimo."

¹⁷ Lakini ywoywoti ywalu'mbana na Bwana endagalambuka no baa na loo yimo na ywembe.

¹⁸ Kwa nyo muutile upege, kwa mwanjaa sambi yi'ngi' yoti yaipanga mundu, aipanga panja ya yi'ga yake, lakini yu'lu' ywapanga upege, apanga sambi nkati ya yi'ga yake mwene.

¹⁹ Au mutangiteli panga yi'ga yinu nga nyumba ya Loo Mpeleteu ywabile nkati yinu ywamupey-ilwe na Nnu'ngu'? Namwenga mwa mali yinu mwabeneli.

²⁰ Mwanjaa, Nnu'ngu' aampi'mite kwa bei. Kwa nnyo, yi'ga yinu inkwi'ye Nnu'ngu'.

7

Likowe bu'kana no kobeka

¹ Bai, bu'kana na makowe galu' gamwaa-niandikile, "Nantali nnalu'me kaneakobeke,"

² lakini li'nga kuuyepa upege, bai, kila nnalu'me abe na nnyumbowe na nnwawa abe na nsengowe.

³ Nnalu'me apalikwa ampangi nnyumbowe goti gagapalikwa mulisengele, nyinyonyo na nnwawa kwa nsengowe.

⁴ Nnwawa nku'nda ntu'pu' utawala kwa yi'ga yake, ila kwa nsengowe, nyinyonyo na kwa nnalu'me ywakobike.

⁵ Kanemuyimane, ila mupange kwo yi'ki'tyana panga kwa wakati nsene bai, li'nga mupate lipala lya kunnu'ba Nnu'ngu'. Bu'kapo muki'li'bu'kyane kai', li'nga Ibilisi aakane pata lipala lya kumpaya kwo kotoka li'ngi'lya mumakowe ginu.

⁶ Makowe gano ganimmakia kwenda amuli lili, ila ninnyi'ki'tiye mulekangane kwa wakati nsene bai.

⁷ Naapendi kila mundu abe kati mwanibile nenga, lakini ibileli nyo kwa mwanjaa kila mundu Nnu'ngu' ampei uweso wa kisake, aapangite ywi'ngi' apange nya, na ywi'ngi' nyalu'.

⁸ Lakini naabakia balu' bangali kobeka na alwawa awi'li'kwa panga yaali'ngani batame ulu'mi'langa kati mwanibile nenga.

⁹ Lakini mana bakombwali kwikanikiya bene, nantali bakobeke no ku'nda kulikoni tama na maminyikio ga payi'ga.

¹⁰ Kwa balu' babayomwike kobekana, Nnu'ngu' aapeya amuli, kwenda nengali panga, nwawa nku'nda kanealekangane na nsengowe.

¹¹ Lakini mana alekangine nakwe, bai apalikwa atame pangali ku'nda, au aawane na nsengowe li'nga baki'li'bu'kyane, nyinyonyo na nnalu'me nkobeka kanealekane na nnyumbowe.

¹² Makowe gano nimmakia nenga, kwenda Bwanali, panga manaitei nnalu'me mwu'bi'lya ai na nnyumbowe ywangau'bi'lya, na aywo nnyumbowe kayi'ki'tya tama nakwe, kaneanekene nnwawa ywo.

¹³ Nyinyonyo na nnwawa mwu'bi'lya mana ai na nsengowe ywangau'bi'lya na aywo nsengowe

kayi'ki'tya tama nakwe, kaneanneke nnalu'me ywo.

¹⁴ Kwa mwanjaa aywo nnalu'me ywangau'bi'lya aapeleteyelwa na Nnu'ngu' kwo pi'tya nnyumbowe, nyinyonyo na nnwawa ywangau'bi'lya aapeleteyelwa na Nnu'ngu' kwo pi'tya nsengowe. Kenda ikapangageli nyo bana binu bapelepangali apeleteu, lakini mwaibile nambi'yambi' bembe apeleteu.

¹⁵ Lakini manaitei yu'lu' ywangau'bi'lya kapala kunneka nnyine, anneke bai, apo aywo nnwawa au nnalu'me ywau'bi'lile aapanga ayu'gu'lilwe kwa lisengele lyo. Kwa mwanjaa Nnu'ngu' ankemike li'nga mutame mumaisa ga amani.

¹⁶ Muwesali tanga panga, kwo u'bi'lya kwa nnyumbowe au nsengowe, pi'ngi' yumo ywabe aawesa kunng'alambwa nnyine ywangau'bi'lya li'nga amwu'bi'li Kilisitu.

Utame kati mwaukemilwe na Nnu'ngu'

¹⁷ Lakini kila mundu atame mumaisa gagabu'kana na Bwana, galu' gaakemilwe na Nnu'ngu'. Li'no nga lilagyo lyanilibi'ka mumakanisa goti.

¹⁸ Manaitei mundu aakemilwe na Nnu'ngu' abile ainilwe, bai, kaneapange kati ywan-gainilwa. Kai' manaitei mundu aakemilwe na Nnu'ngu' abile ywangainilwa, bai kaneainilwe.

¹⁹ Inilwa au kotoka inilwa kili'be sa ngamali, kili'be sakibile sa ngama kwikamwa amuli ya Nnu'ngu'.

²⁰ Bai, kila mundu atame kati mwaabile paakemilwe na Nnu'ngu'.

21 Buli, Nnu'ngu' aakukemite nsimu pawaabile wa mmanda? Alyo kanelikuaue. Lakini mana upatike lipala lya kwibi'ka ulu, bai, utumi lipala lyo.

22 Kwa mwanjaa ywembe ywaakemilwe na Bwana abile mmanda, aywo aalu'a ba ulu kwa Bwana, nyinyonyo na ywaakemilwe abile ulu aywo nga mmanda kwa Kilisitu.

23 Mwaapi'milwe na Nnu'ngu' kwa bei, kwa nyo, kanemube mwaabanda ba bandu kai'.

24 Mwalongo bangu', kila mundu aigale na Nnu'ngu' kati mwaabile nsimu waakemilwe.

Bu'kana na bangali kobeka na alwawa awi'li'kwa

25 Bu'kana na alu'mi'langa nenga ntu'pu' amuli yaibu'ka kwa Bwana, lakini nibaya kati na mundu ywaniu'bi'like kwa kiya sa Bwana.

26 Bu'kana na tabu yaibile nambi'yambi', ni-bona male muigale kati mwamubile.

27 Manaitei ukobike bai kaneupale lekangana, na mana unakobekali bai kaneukobeke.

28 Lakini ntu'pu' sambu kwa babakobeka au ku'nda, ila babakobike au ku'nda baalu'a pata tabu mumaisa ga, na nenga nipalage kanemwipate tabu yo.

29 Lakini mwalongo bangu' nibaya nyinya, wakati wauigalile bu'ka nambi'yambi' mpaka buya kwa Kilisitu, nsene bai, kwa nyo balu' babakobike batame kati bangali kobeka li'nga bapange kasi ya Bwana,

³⁰ na babali'la babe kati bangali li'la, na baba-pulaika babe kati bangali pulaika, nyinyonyo na babapi'ma, yi'lu' yabapi'mite ibe kati yabe lili,

³¹ na balu' babatumya mali ya dunia yi'no, babe kati baitumyali, kwa mwanjaa dunia yi'no kati mwatutangite yendapi'ta.

³² Nipala kanemube na kyukala kwa abali ya makowe ga. Nnalu'me ywangalikobeka aiauya na makowe ga Bwana, na kwa ndi'la yaku' apange li'nga Bwana anapusike.

³³ Lakini nnalu'me ywakobike aiauya na makowe ga dunia, na kwa ndi'la yaku' apange li'nga ampulaise nnyumbowe,

³⁴ na maganio gake gabaganike pabi'li'. Nnwawa ywangali ku'nda aiauya na makowe ga Bwana, li'nga apate baa mpeleteu kwa yi'ga na loo. Lakini yu'lu' ywaku'ndike, ywembe aiauya na makowe ga padunia, li'nga kumpulaisa nsengowe.

³⁵ Nilongela makowe ga kwa pwaila yinu mwabene, kwenda nendakunkanikiyali, ila nipala mutame mudi'la ya kakape yaipalikwa, li'nga mupate kuntumikia Bwana pangali minyikia makowe gi'ngi'.

³⁶ Nnalu'me mana aibweni ampanyali wiso mwi'nja ywapala kunkobeka, na mana kautilwa na maminyikio, apange mwapala. Bakobekane bai, wala apangali sambu.

³⁷ Lakini mundu mana aamuite mwene bu'ka pamwoyo wake kotoka kobeka, pangali li'ndi'ndi'lwa na mundu ywoywoti, ila awesa kwitawala mwene na maminyikio gake go ko-

toka kunkobeka aywo nnwawa, bai apanga kati mwaipalikwa.

³⁸ Kwa nyo, nnalu'me ywankobeka nnwawa ywapalage kunkobeka ywembe, aapanga likowe linogau, na nnalu'me ywaakotoka kobeka aapanga likowe linogau muno.

³⁹ Nnwawa apalikwa tama na nsengowe kwa nsimu woti wa baa mwu'mi. Lakini mana nnalu'me awile, nnwawa aapanga ulu kwo ku'nda na nnalu'me ywoywoti, ila aywo nnalu'me abe mpwasi wa Bwana.

⁴⁰ Manaitei aatama kisake aapanga na pulaa muno, ila aga maganio gangu', na niu'bi'lya panga, nanenga nibile na Loo wa Nnu'ngu' ywanilongoya longela go.

8

Ilyo yaibi'ki'lilwe kwa inyago

¹ Nambi'yambi' nilongelya bu'kana na ilyo yaibi'ki'lilwe kwa inyago. Tutangite panga kila mundu abile na ilimu, lakini ilimu yo yapanga bandu baipune, ila upendo ngauliyangatia likanisa lisengelwe.

² Ywagania panga atangite likowe nsi'si', anatangali likowe lyolyoti kati mwaipalikwa kulitanga.

³ Lakini Nnu'ngu' antangite mundu ywampenda.

⁴ Kwa nyo bu'kana na ilyo yaibi'ki'lilwe kwa inyago, tutangite panga inyago kili'be lili mudunia, satutangite twenga panga Nnu'ngu' yumo bai.

⁵ Ata ikatei bandu bi'ngi' bagania panga kubile na kinnu'ngu' na mabwana bi'ngi' mudunia au kunani,

⁶ lakini kwitu twenga Nnu'ngu' yumo bai, na nga Tati' ywaumbike ili'be yoti, na twenga tutama kwa kitumbu sake. Kai', kubile na Bwana yumo bai, na ywembe nga Yesu Kilisitu. Ili'be yoti yaumbilwe kwo pi'tya ywembe, kai' twenga tulama bu'kana na ywembe.

⁷ Lakini boti lili bababile na ilimu ya likowe li'. Kwa mwanjaa kubile na bi'ngi' babayobeli inyago, bandu bo mpaka nambi'yambi' pabalya, baibona kati balo kabalya ilyo yaibi'ki'lilwe kwa inyago. Kwa mwanjaa muimani balo banakomali, kwa nyo baibona bapanga sambi.

⁸ Lakini kilyo kitubi'kali papipi na Nnu'ngu', kwa mwanjaa ata mana tukotwike lya tuobeyali kili'be, kai' ata mana tulile, tuyongekeyelwali kili'be.

⁹ Lakini mulinguli, wu'no uulu winu kanewaa-pange bangali komala muimani baku'bale.

¹⁰ Kwa mwanjaa mundu ywangalikomala muimani, mana amweni mwene ilimu yi' kalya munyumba ya inyago, buli, aawasali panga yendayi'ki'ti'lwa lya kilyo sakibi'ki'lilwe kwa inyago?

¹¹ Kwa ndi'la yo aywo nnongo mwene imani yangakomala, Kilisitu ywaawile kwa kitumbu sake, aalu'a oba, bu'kana na ilimu yako.

¹² Manaitei kamupanga sambi kwa alongo binu kwa ndi'la yi'no na kwalumiya myoyo na imani yabe yangakomala, apo munkosya muno Kilisitu.

¹³ Kwa nyo manaitei nyama yanilya kaim-panga muumini nnyangu' atu'mbu'ke musambi, naailyali nyama yo ata pasene, li'nga naakane kumpanga nnyangu' apange sambi.

9

Aki na lyengo lya atumilwe

¹ Buli, nenga na mundu ulu lili? Buli nantu-milwe lili? Buli, nenga namwenili Yesu, Bwana witu? Buli, mwenga mauno ga lyengo lyangu' lili kwa Bwana?

² Ata manaitei bandu bi'ngi' kabaibona panga nenga nantumilweli, lakini kwinu mwenga nantumilwe kwa kitumbu sa imani yinu kwa Kilisitu, ilaya panga nantumilwe wa Bwana.

³ Amo ngamwaniyangwa kwa balu' baban-ipekeseni.

⁴ Buli twenga ntu'pu' aki yo lya no nywa mulyengo litu lya utumilwe?

⁵ Buli tuyi'ki'ti'lwali longwana na ayumbo bitu aumini patuyabwa mwanja wo ala, kati mu'lu' atumilwe bi'ngi' na anunabe Bwana Yesu, na Petili?

⁶ Au nenga na Balanaba bai ngatupalikwa panga lyengo li'ngi', li'nga tukombwe pata ili'be yaipalikwa mumaisa gitu?

⁷ Asikali ywaku' ywayenda kungondo kwa kwili'pya mwene? Ywaku' ywapanda nng'unda wa minjabibu, no kotoka lya itunda yake? Na ywaku' ywasunga kipi'nga sa ngondolo ywako-toka tumya mabele gake?

⁸ Mayi'gi'yo ganigabaya, kwenda maganio ga bandu lili ila ata salya ya Musa kai' ibaya nyinyonyo.

⁹ Kwa mwanjaa musalya ya Musa iandikilwe, “Kaneumwibe nkano ng'ombe pali'bata ngano li'nga ku'bata.” Buli, ngo baya kakape Nnu'ngu' annongelya ng'ombe?

¹⁰ Au alongelage ga kwa kitumbu situ? Kakape ngamwaibile! Maandiko ga gaandikilwe kwa twenga, kwa mwanjaa mundu pali'ma na nku'bati paku'bata, boti babile na mau'bi'lyo go pata mauno gabe.

¹¹ Manaitei twapandike mbeyu ya kiloo mummy-oyo yinu, buli ipalikwali twenga una ili'be yo lya yaibu'ka kwinu?

¹² Manaitei bi'ngi' baabile na aki yo pata ili'be yo bu'ka kwinu, kakape na twenga tubile na aki muno kulikoni bi'ngi'.

Lakini twenga twalongiteli aki yi' yayapalikwe tupeyelwe na mwenga, ila twakomiye goti li'nga twaakane kwaibya bandu u'bi'lya abali inannoga ya Kilisitu.

¹³ Kakape mutangite panga babatumika munyumba ya Nnu'ngu' bapata liposo lyabe munyumba yo. Na balu' babapanga kasi pakibi'ki'lyo sa nyumba ya Nnu'ngu', nabembe bapokya itomwa ya nyama yo.

¹⁴ Nyinyonyo na Bwana aamulise panga balu' babaala Abali Inannoga bapate liposo lyabe bu'ka mumakanisa.

¹⁵ Lakini nenga mumakowe go natumyali ata limo, na kwenda niandika ga li'nga munipei lili.

Kwangu' nenga, nantali niwee kulikoni mundu ywoywoti kunikanikia kwilumba kwangu'.

¹⁶ Nenga ntu'pu' aki ya kwilumba kwa kitumbu so ala Abali Inannoga, kwa mwanjaa lyengo li' nilipanga kwa amuli ya Nnu'ngu'. Kai' naakibona mana nikwotwike ala abali yo.

¹⁷ Ikapangage nialike kwo penda namwene, nilu'e banayo upo yangu', lakini nialikeli kwo penda namwene, bai apo nitimisa si'lu' sanipalikwa panga.

¹⁸ Bai upo yangu' nga yaku'? Upo yangu' nga yi'no, yo ala Abali Inannoga pangali li'pi'lwa, lombolya kotoka longa aki yaniipala mulyengo lyo.

¹⁹ Pamope no panga nenga na mmandali kwa mundu ywoywoti, lakini niipangite nammanda kwa kila mundu li'nga kwauta bandu baingi kwa Kilisitu.

²⁰ Kwa Ayahudi naabile kati na Nnyahudi, li'nga kwauta Ayahudi. Kwa bandu balu' babaabile pai' ya Salya ya Musa, naabile pai' ya salya yi' (pamope no panga nenga nibileli pai' ya salya), li'nga kwauta balu' babaabile pai' ya salya.

²¹ Kwa balu' bangali baa na salya, naabile kati ywangali baa na salya, li'nga kwauta abo babaabile panja ya salya. Kwenda nenga niikamwali salya ya Nnu'ngu', ila nilongoyelwa na salya ya Kilisitu.

²² Kwa akigopi naabile kati nakigopi li'nga niwese kwauta bababile akigopi. Naaipangite namundu wa sampuli mbali'mbali' kwa bandu boti li'nga kwa ndi'la yoyoti niwese kwakosopolya bi'ngi' babe.

²³ Nipanga aga goti kwa kitumbu sa Abali Inannoga, li'nga nipate baa kiselele mu balaka yake.

²⁴ Buli, mutangiteli panga pabang'anda butuka, boti bendabutuka lakini ywapata upo yo sinda yumo bai? Kwa nyo, mubutuke muno li'nga mupate upo yo sinda.

²⁵ Kila ywabaa muming'ando aiyobeleva ng'anda kwo kasana. Nabembe bapanga nyo li'nga bapoki taji yaialabika, lakini twenga tupanga nnya li'nga tupoki taji yangaalabika milele.

²⁶ Kwa nyo nibutuka kati mundu mwene manugio go sinda, na niku'mbwanali kati mundu ywaku'mbwa pabule.

²⁷ Ila niiku'su'mbwa yi'ga yangu' na kwiyobeleva komeya li'nga bu'ka pa kwaalya bandu Abali Inannoga, nenga namwene naakane obeya upo yo sinda.

10

Likwi'li'ko bu'kana na inyago

¹ Mwalongo bangu', nipala mutange panga kiu'ku'lu' bitu baayabwi mwanja kababu'ka Misili kwo longoyelwa na lyunde, kai' boti baapite pakatikati ya baali ya Shamu.

² Boti baabatisilwe no panga apwasi ba Musa nkati ya li'lu' lyunde na nkati ya yi'lu' baali.

³ Boti baalile kilyo si'si'lu'si'lu' sa loo,

⁴ na boti baanywile kinywo simo sa kiloo, kwa mwanjaa baanywile masi' gagabu'ka nkati ya

mpi'mbi' wawaalongwaniye nabo, na mpi'mbi' wo wai nga Kilisitu.

⁵ Lakini Nnu'ngu' aanogelilweli na baingi babe, kwa nyo ngabalangamiswa, na mitwi yabe ngaibamba mulubele.

⁶ Bai, makowe ga goti gaabile kagat-ulaya ndi'la twenga li'nga twaakane ba twabandu babaminyikia malau, kati bembe mwabaaminyikiye malau.

⁷ Kanemube mwabandu bo kilikitya inyago kati bi'ngi' babe mwabaabile, kati mwagabaya Maandiko Mapeleteu panga, "Bandu baatitama, lya no nywa bu'kapo yi'ma no ina."

⁸ Wala kanetupange upege kati bi'ngi' babe babaapangite nyo no waa bandu elupu isilini na atatu kwa lisu'ba limo.

⁹ Kai' kanetumpaye Bwana, kati bi'ngi' babe mwabaapangite, ngabawaa kwo lumilwa na nng'ambo.

¹⁰ Wala kanemuku'ku'li'ke kati bi'ngi' babe mwabaapangite, ngababulagilwa na malaika mwalabiyi.

¹¹ Makowe ga goti gaapatike bembe li'nga gabe kati mayi'gano na gaandikilwe li'nga kutukwi'li'ka twenga twatutama mumasu'ba gano ga kuundi'la.

¹² Kwa nyo kila ywaibona ayi'mi wiso muimani alinguli aakane tu'mbu'ka.

¹³ Ntu'pu' lipayilwo lyolyoti lyalimpata mundu lyalibile liku'lu' pi'ta lya bandu bi'ngi'. Nnu'ngu' mwu'bi'li'ka, ywembe aalu'a kunnekali mupay-ilwe pi'ta uweso winu wo komeya. Ila, pamope

no payilwa, Nnu'ngu' aalu'a kumpeya ndi'la yo pita mo, mubile salama.

¹⁴ Kwa nyo mwamambwiga bangu' mwamupendilwe, mwitile kwikilikitya inyago.

¹⁵ Nilongela na mwenga mwabandu bene malango, muamwe mwabene bu'kana na gano ganigalongela nambi'yambi'.

¹⁶ Patunsukulu Nnu'ngu' kwa kikombe si'lu' sa balaka, buli tubali pamope mummyai ya Kilisitu? Na patumetwa likati buli, tubali pamope muyi'ga ya Kilisitu?

¹⁷ Kwa mwanjaa likati lyatumetwa twabandu boti limo, kwa nyo twenga twaboti yi'ga yimo, pamope no panga twabambone.

¹⁸ Mwalinguli Baisilaili, balu' babalya salaka yaipiyilwe pakibi'ki'lyo, balu'mbana na Nnu'ngu' kwa ndi'la ya salaka yo.

¹⁹ Bai nibaye namani? Panga kilyo si'lu' sakipiyilwe salaka kwa inyago nga kili'be sa ngama? Au panga inyago nga kili'be?

²⁰ Lili! Lakini sanipala baya panga salaka yabapiya bandu bangali kuntanga Nnu'ngu' baapikia kimasetani, kwenda Nnu'ngu'li. Na-nenga katu nipendili mwenga mulu'mbane na masetani.

²¹ Muwesali nywelya mukikombe sa Bwana na sa masetani kai', nyinyonyo muwesali baa pamope mukilyo pamesa ya Bwana na pamesa ya masetani.

²² Au tupala kunsokasoka Bwana abe na bwigu? Mugania tubile na makakala pi'ta ywembe?

Kila kili'be kibu'kana na utukupu wa Nnu'ngu'

²³ Mwabandu bi'ngi' nkati yinu mubaya, “Ili'be yoti iyi'ki'ti'yilwe,” ila yotili yaileta pwaila. Kai' “Ili'be yoti iyi'ki'ti'yilwe,” lakini ili'be yi'ngi' in-netyali mundu pwaila ya kunsenga muimani.

²⁴ Mundu ywoywoti kaneapale gagabile ga pwaila yake mwene, ila kila mundu apale galu' gagaayangatia na bi'ngi'.

²⁵ Mulye sosoti sakipi'mi'yi'lwa pasoko. Kanemulaluyelaluye li'nga pala tanga panga yendayi'ki'ti'yi'lwa au lili lya kili'be so.

²⁶ Kwa mwanjaa Maandiko Mapeleteu gabaya, “Dunia na ili'be yoti yaibile nkati yake, nga mali ya Bwana.”

²⁷ Mana mukokilwe kwa mundu ywangau'bi'lya, mwalyee sosoti sakibi'ki'lwa nnu'ngi' yinu pangali kunnaluya.

²⁸ Lakini mundu mana ammakeye, “Kilyo si'no kibi'ki'lilwe muinyago,” bai kanemulye. Kwa mwanjaa ya aywo ywammakiye nyo na kwa kitumbu sa mwoyo.

²⁹ Nilongelali bu'kana na maganio ga my-oyo yinu, ila nilongelya maganio ga mwoyo wa mundu yu'lu' ywabaite. Nitangite mulu'a nilaluya, “Kwa mwanjaa namani uulu wangu' namwene uukumilwe na maganio ga mwoyo wa mundu ywi'ngi'?

³⁰ Mana kaninsukulu Nnu'ngu' kwa kilyo sanilya, kwa ki'li' nipate lukoolo kwa kilyo sanin-sukulu Nnu'ngu' bu'kana na so?”

³¹ Bai, likowe lyolyoti lyamupanga, manaitei lya au nywa, mupange goti kwa utukupu wa Nnu'ngu'.

³² Katu kanemupange likowe lyolyoti lyalyalu'a kwapanga bandu bi'ngi' bapange malau, ibe kwa Ayahudi au bangali Ayahudi au mundu ywoywoti mumakanisa ga Nnu'ngu'.

³³ Mube kati nenga mwanibile. Kwa kila ndi'la nibinia kumpulaisa kila mundu mumakowe gangu' goti ganipanga. Na kwenda nipanga nyo li'nga nipate kili'be lili, ila nipanga nyo li'nga kwapanga bandu baingi bawese kosopolelwa.

11

¹ Muniyige nenga kati nenga mwaninnyiga Kilisitu.

Wi'ki'lya ntwe pamusalya

² Nendakunnumba kwa kitumbu sa ku-niku'mbu'kya mumakowe goti, na kugakamwa mayi'gano goti ganimpeile.

³ Lakini nipala mutange kai' panga Kilisitu nga ntwe wa kila nnalu'me, na ntwe wa nnwawa nga nnalu'me, na ntwe wa Kilisitu nga Nnu'ngu'.

⁴ Kila nnalu'me ywalu'ba au londwa ku'no awi'ki'li ntwe wake, aywo amwisiya Kilisitu.

⁵ Nyinyonyo na nnwawa palu'ba au londwa pangali wi'ki'lya ntwe wake, amwisiya nsen-gowe, kwa kitumbu so alandana na nnwawa yu'lu' ywasekwi nywili yoti.

⁶ Manaitei nnwawa awi'ki'lyali ntwe wake, nantali atemi. Lakini yaapanga oni kwa nnwawa temya au sekwa nywili yake. Kwa nyo apalikwa awi'ki'li ntwe wake.

⁷ Ipwaikali kwa nnalu'me wi'ki'lya ntwe wake kwa mwanjaa ywembe alaya utukupu wa

Nnu'ngu'. Lakini nnwawa alaya utukupu wa nnalu'me.

⁸ Kwa mwanjaa nnalu'me apitikeli kwa nnwawa, ila nnwawa apitike kwa nnalu'me.

⁹ Na nnalu'me aumbilweli kwa kitumbu sa nnwawa, ila nnwawa kwa kitumbu sa nnalu'me.

¹⁰ Kwa kitumbu sa malaika, nnwawa apalikwa wi'ki'lya ntwe wake, li'nga laya panga ai pai' ya utawala wa nsengowe.

¹¹ Lakini muulu'mbani na Bwana, nnwawa kili'be lili pangali nnalu'me, na nnalu'me kili'be lili pangali nnwawa.

¹² Nibaya nyo kwa mwanjaa kati mwaibile panga, nnwawa aumbilwe bu'ka kwa nnalu'me, nyinyonyo na nnalu'me abelekwi na nnwawa. Lakini kila kili'be kibu'kite kwa Nnu'ngu'.

¹³ Muamwe mwabene, buli, yendapwaika nnwawa lu'ba Nnu'ngu' pangali wi'ki'lya ntwe wake?

¹⁴ Ata maumbile gene galaya mpu'la panga kwa nnalu'me ba na nywili ndaso oni kwake mwene,

¹⁵ lakini kwa nnwawa ba na nywili ndaso nga isima kasake mwene, kwa mwanjaa nnwawa apeyilwe nywili ndaso li'nga wi'ki'lya ntwe wake.

¹⁶ Manaitei mundu kapala tauka bu'kana na likowe li'no, bai atange panga twenga wala mumakanisa ga Nnu'ngu' ntu'pu' mimu yi'ngi'.

Kalamu ya Bwana

(Mat 26:26-29, Mal 14:22-25, Luk 22:14-20)

¹⁷ Nibile balo kunnagya ga, niwesali kunnamba bu'kana na aga, kwa mwanjaa kwem-

bana kwinu mumakanisa kwenda kwa pwaila lili ila kwa bule bai.

¹⁸ Wi'ti' niyu'wine panga pamukwembana kati likanisa, nkati yinu mwendabaganika, nanenga mwanibona iwesa panga kakape.

¹⁹ Mibaganiko nkati yinu lasima ipiti, li'nga balu' babayi'ki'tilwe na Nnu'ngu' batanganikwe.

²⁰ Kwa mwanjaa, pamukwembana pamope, mulyali Kalamu ya Bwana kati mwaipalikwa,

²¹ kila mundu alya kilyo sake mwene pangali kwali'nda bi'ngi', kwa nyo bi'ngi' baigala na njala na bi'ngi' bendalobya.

²² Buli, muwesali lya no nywa mumayumba ginu? Kwa ki'li' mulisalawa likanisa lya Nnu'ngu' na kwaisiya abo bangali kili'be? Nimmakie namani? Ninnumbe au? Lili, niwesali kunnumba ata pasene bu'kana na likowe li'.

²³ Mayi'gano ganinnyi'ganiye nga gagalu'galu' ganigapokile bu'ka kwa Bwana, panga kilo si'si'lu'si'lu' saasongilwe Bwana Yesu atweti likati,

²⁴ naywembe bu'ka pa kunsukulu Nnu'ngu' ngalimetwana, kabaya, "Ayi' nga yi'ga yangu' yaipiyilwe kwa mwenga, mupange nnyo kwa kuniku'mbu'kya."

²⁵ Nyinyonyo bu'ka po lya, ngatola nnobo wa divai no baya, "Nnobo wu' nga lilagano lyayambi' lyalibonekana kwa ndi'la ya myai yangu'. Mupange nnya kila pamunywelya nnobo gu', kwa kuniku'mbu'kya."

²⁶ Ayi' ilombolya panga kila pamulya likati li'no na kuunywelya nnobo wu', muala kiwo sa Bwana mpaka paalu'a isa.

²⁷ Kwa nyo, kila ywalya likati lyo au kuunywelya nnobo wo Bwana kati mwaikotoka palikwa, aapanga apangite sambi, kwa mwanjaa aisalawi yi'ga na myai ya Bwana.

²⁸ Bai, ipalikwa kila mundu aipekeseni mwene, bu'kapo alye likati na kuunywelya nnobo.

²⁹ Kwa mwanjaa mundu ywoywoti ywalya no nywa pangali tanga kilombolyo sa yi'ga ya Bwana, endalya no nywa ukumu yake mwene.

³⁰ Si'no nga kitumbu sa bandu baingi nkati yinu bapanga atamwe na akigopi, na bandu bi'ngi' ata waa.

³¹ Lakini ikapangage twipekesenile wiso twabene, Nnu'ngu' alu'e tuukumu lili.

³² Lakini patuukumilwa na Bwana, apo twendakwi'li'ki'lwa li'nga twaakane pwatilwa pamope na bandu ba dunia.

³³ Kwa nyo mwalongo bangu', pamukwembana pamope li'nga lya Kalamu ya Bwana, ipalikwa muli'ndane.

³⁴ Manaitei mundu abile na njala, alye kasake li'nga kwembana kwinu pamope kanekunneti ukumu. Makowe gi'ngi' gagaigalile, naalu'a kugabi'ka wiso nsimu wanaalu'a isa kwinu.

12

Upo ya Loo Mpeleteu

¹ Bai mwalongo bangu', kwo bu'kana na upo ya Loo Mpeleteu nipala mutange ukakape wake.

² Mutangite panga pamwabile balo mwabandu bangali kuntanga Nnu'ngu', mwikongelwa no longoyelwa kilikitya inyago yangali ukoto.

³ Kwa nyo mutange panga ntu'pu' mundu ywalongoyelwa na Loo wa Nnu'ngu' ywawesa baya, “Yesu akosite lasi.” Kai', ntu'pu' mundu ywawesa baya, “Yesu nga Bwana” ila kwa yu'lu' ywalongoyelwa na Loo Mpeleteu bai.

⁴ Kubile na upo ya kiloo ya sampuli mbali'mbali', lakini ywapiya upo yo, Loo yumo bai.

⁵ Kubile na utumisi wa sampuli mbali'mbali', lakini Bwana ywatumikiyilwa yumo bai.

⁶ Kubile na uweso wa sampuli mbali'mbali' wo panga kasi, lakini Nnu'ngu' nga yu'yu'lu'yu'lu' bai ywaapanga bandu boti bakombwe panga kasi yabe.

⁷ Kili'be sopeyilwe na Loo Mpeleteu, kiwesa bonekana nkati ya kila mundu, li'nga bapwailike bandu ba kanisa.

⁸ Loo yu'yu'lu'yu'lu' abile na uweso wa kumpeya mundu yumo ikima na ywi'ngi' malango.

⁹ Loo ywoywoywo ampeya mundu yumo imani, na ywi'ngi' uweso wo lawa bandu,

¹⁰ kai' ywoywoywo ampeya mundu uweso wo panga mangelongelo, ywi'ngi' ulondoli, ywi'ngi' kwitanga loo ya kakape na ya ubu'su', ywi'ngi' longela kwa luga yayambi' na ywi'ngi' awanikiya mwailombolya luga yo.

¹¹ Ayo yoti kasi ya Loo Mpeleteu yumo, ywoywoywo ywampeya kila mundu upo ya sampuli mbali'mbali' kati mwapendi mwene.

Ilu'mbi'lu'mbi' yambone, lakini yi'ga yimo

12 Mundu ai na yi'ga yimo na nkati yake kubile ilu'mbi'lu'mbi' yambone, nyinyonyo ngamwaibile muiyi'ga ya Kilisitu.

13 Kwa mwanjaa twaboti tubatisilwe ubatiso wa Loo yumo ata manaitei Ayahudi au Ayunani, wammanda au wangwana, tupeyilwe aywo Loo yumo li'nga tupange yi'ga yimo.

14 Yi'ga iumbilweli na kilu'mbi'lu'mbi' simo ila kwa ilu'mbi'lu'mbi' yambone.

15 Ikapangage lugu'lu' kalubaya, "Kwa mwanjaa nenga na luboko lili, bai, nenga na ywayi'gali," alyo lilu'e pangali alwo lugu'lu' kanelube kilu'mbi'lu'mbi' sa yi'ga.

16 Ikapangage likutu kalibaya, "Kwa mwanjaa nenga na liyo lili, bai, nenga na ywayi'gali," alyo lilu'e pangali alyo likutu kanelibe kilu'mbi'lu'mbi' sa yi'ga.

17 Ikapangage yi'ga yoti panga nga liyo, yu'wa kulu'e panga ntu'pu', nyinyonyo yi'ga yoti ikapangage likutu, nuya kulu'e panga ntu'pu'.

18 Lakini kati mwaibile, Nnu'ngu' akibi'kite kila kilu'mbi'lu'mbi' muiyi'ga kati mwapendi mwene.

19 Kulu'ebali yi'ga, ikapangage ilu'mbi'lu'mbi' yoti panga simo bai.

20 Ukakape nga gu'no, yi'ga yimo lakini ilu'mbi'lu'mbi' yambone.

21 Liyo likombwali kulubakiya luboko, "Niku-palali." Nyinyonyo, ntwe ukombwali kulubakiya lugu'lu', "Nikupalali."

22 Lakini mwaibile, kilu'mbi'lu'mbi' sa yi'ga sakibonekana kigopi muno, aso nga sa ngama muno.

²³ Kai' ilu'mbi'lu'mbi' yaibonekana panga ipalikwali isimilwa ngayatusimu. Nyinyonyo, ilu'mbi'lu'mbi' ya yi'ga yitu yaibonekana panga ileta oni, ngayatuikota muno.

²⁴ Ilu'mbi'lu'mbi' yangali leta oni ipalikwali kotelwa kati yi'ngi', lakini Nnu'ngu' mwene abi'kite pamope ilu'mbi'lu'mbi' ya yi'ga na kwipeya isima muno yi'lu' yaipu'ngu'kilwe.

²⁵ Nnu'ngu' aabini panga nyo li'nga ilu'mbi'lu'mbi' ya yi'ga kaneilekangane, ila kila simo kiyangatiyane na si'ngi'.

²⁶ Manaitei kilu'mbi'lu'mbi' simo kilumile na yi'ngi' yoti yaalu'a minya pamope naso. Na si'ngi' mana kilumbilwe, yi'ngi' yoti yaalu'a pulaika pamope.

²⁷ Bai, mwenga mwaboti kwa pamope nga yi'ga ya Kilisitu. Na kila yumo ywinu nga kilu'mbi'lu'mbi' sa yi'ga yo.

²⁸ Nnu'ngu' mumakanisa atumbwi wi'ti' kwabi'ka atumilwe, benebi'li' alondoli, benetatu balimu, bu'kapo bopanga mangelongelo, bene uweso wo lawa, bakwayangatiya bi'ngi', bakwalongoya bi'ngi' na bo longela luga yayambi'.

²⁹ Buli, boti nga atumilwe, au boti nga alondoli ba Nnu'ngu'? Boti nga balimu, au boti bopanga mangelongelo?

³⁰ Buli, bandu boti nga balawa atamwe, boti bolongela luga yayambi' au boti babaawanikiya luga yayambi'?

³¹ Bai, muminyikiye munomuno pata upo yaibile yangama muno. Lakini nambi'yambi' nalu'a kunnaya ndi'la yaibile ngolou muno.

13

Upendo

¹ Ata nikalongela kwa luga ya bandu na ya malaika, mana nikotwike baa na upendo ya-panga sawasawa na ndu'ti ya lilebe au liki'ngi'li' lyalikong'ondelwa pangali kitumbu.

² Kai' ata mana nikalondwa no tanga ikowe yoti yaiiyilwe na malango goti, no baa na imani ngu'lu' yo amia itu'mbi', lakini mana nikotwike baa na upendo nenga na kili'be lili.

³ Ata nikapiya mali yangu' yoti na kwapeya aki'ba, kai' na kwipiya yi'ga yangu' itinike mwoto, mana nikotwike baa na upendo, iyan-gatiyali kili'be.

⁴ Upendo wendali'nda, wendanogeya, ntu'pu' bwigu, ntu'pu' kwipuna na ntu'pu' umbu'ku'su'.

⁵ Upendo ukosali isima, upalali makowe gake wene, uusikali kiyu'ngu'ya na uku'mbu'kyali malau.

⁶ Upendo upulaikyali ulau, ila upulaikya ukakape.

⁷ Upendo utotokelwali, uu'bi'lya goti, upi'kanilya goti, na ukomeya goti.

⁸ Upendo uyomokali. Lakini ulondoli, longela kwa luga yayambi', na malango gawesa yomoka.

⁹ Kwa mwanjaa, ulondoli wo na malango gatubile nago gatimilikeli.

¹⁰ Lakini pagaaisa gagatimilike, gangalitimilika gaabu'ka.

¹¹ Panaabile na nnangu'ta, longela, tanga, no gania kwangu' kwabile kwa kinangu'ta. Lakini panikomile, ago goti nigalei.

¹² Kwa nambi'yambi' tubona kati kiwili sa kilolo kigona, lakini waisa nsimu watwalu'a bonana kuminyo. Nambi'yambi' nitangite pasene bai, lakini bu'ka pa go naalu'a tanga mpamo kila kili'be kati Nnu'ngu' mwanitangite.

¹³ Gano gatatu ngagagayendelya, imani, u'bi'lya na upendo, lakini sakibile sangama muno kuliko goti, nga upendo.

14

Upo yi'ngi' ya Loo Mpeleteu

¹ Mwikase mube na upendo, kai' muminyikiye muno kwipata upo ya Loo Mpeleteu, na munomuno mupate upo yo ulondoli wa Nnu'ngu'.

² Ywalongela luga yayambi' ywembe alongelali na bandu ila na Nnu'ngu'. Naywembe alongela makowe gagaiyilwe kwa makakala ga Loo Mpeleteu.

³ Lakini yu'lu' nnondoli alongela na bandu kwa kwakangamaya muimani, kwasenga na kwali'yali'ya.

⁴ Yu'lu' ywalongela luga yayambi' aikangamaya imani yake mwene, lakini nnondoli aakangamaya aumini.

⁵ Naapendi mwaboti mube mwalongeli ba luga yayambi', lakini munomuno mube mwalondoli. Kwa mwanjaa nnondoli nga nku'lu' kulikoni ywalongela kwa luga yayambi', ila gaawanikiyilwe li'nga kwayangatia aumini bakangamale muimani.

⁶ Mwalongo, mana nilongei kwa luga yayambi' kasinu mwapata ki'li' mana nakotoka

awanikiya? Mwatangali kili'be, ila mana nalu'a kummakia gaumukwi Nnu'ngu', au ulondoli au yi'gana au ilimu.

⁷ Ngamwaibile muyombo ya inwa kati pil-imbi au kinanda. Mana ikotwike piya malobe mbali'mbali', mundu akombwali tanga panga uyi'mbi'lwa mwambo waku'.

⁸ Kai' manaitai lipenga kalili'la lilobe lyangali tanganikwa, nyai ywaalu'a kwibi'ka wiso kwa ngondo?

⁹ Nyinyonyo mwenga, mana mwalongela gangali tanganikwa nyai ywaakombwa tanga samukilongela? Apo, samukilongela sapanga kati nsunga bai.

¹⁰ Mudunia kubile na luga yambone muno, na ntu'pu' luga yangali maana yake.

¹¹ Mana nikotwike tanga luga yalongela mundu ywi'ngi', nenga napanga nanng'eni kasake na ywembe nng'eni kasangu'.

¹² Kwa nyo, mwamuminyikia muno kwipata upo ya Loo Mpeleteu, mukasane muno kwa kwipala upo yaikombwa kwayangatia aumini bi'ngi' bakangamale muimani.

¹³ Kwa nyo, ywalongela kwa luga yayambi' alu'be Nnu'ngu' li'nga akombwe awanikiya saki-longei.

¹⁴ Kwa mwanjaa panilu'ba kwa luga yayambi', loo yangu' bai ngayailu'ba lakini malango gangu' gapangali sosoti.

¹⁵ Kwa nyo nipange buli? Nilu'a lu'ba kwa loo na kwa malango, nyinyonyo nilu'a yi'mba kwa loo na kwa malango.

16 Manaitei kaulumba Nnu'ngu' kwa loo bai, popopo abile mundu ywangali tanga luga yo, akombwa baya “Amina” abile anatangali sakilongeleka?

17 Yendawesekana panga kunsukulu kwako Nnu'ngu' kwaai kunanoga, lakini inyangatiyali mundu ywi'ngi' kwikangamaya imani yake.

18 Ninsukulu Nnu'ngu' panga nilongela luga yayambi' kulikoni mwenga.

19 Lakini mulikanisa nantali nilongele mayi'gi'yo matano gagatanganikwa li'nga kwayi'gana bi'ngi', kuliko nilongele mayi'gi'yo maelupu ga luga yayambi'.

20 Mwalongo bangu' kanemuganiye kati mwaanangu'ta, ila kati mwabandu akomala. Lakini bu'kana na ulau, mube kati mwaanangu'ta.

21 Maandiko Mapeleteu gabaya,
“Bwana alongela nnyanya
kwo tumya longela luga yayambi'
na mikano ya ageni,
naalu'a longela na bandu ba
lakini ata nyo, baaniyu'wali.”

22 Kwa nyo, upo yo longela luga yayambi', nga mwanju wa makakala ga Nnu'ngu', kwa bangali u'bi'lya, lakini upo yo londwa nga mwanju kwa babau'bi'lile.

23 Kwa nyo, aumini boti ba likanisa mana bakwembine pamope na kila yumo katumbwa longela luga yayambi', bu'kapo ayingi mundu nng'eni ywangali u'bi'lya na ywangatanga, buli aabayali panga mwaboti muminya lilalu'?

²⁴ Lakini boti mana kabalondwa, bu'kapo kay-
ingya mundu ywangali u'bi'lya au ywangatanga,
baalu'a kumpanga aibone nnau na aaukumilwa
kwa kila kikowe saalu'a kiyu'wa.

²⁵ Makowe gagaiyilwe mumwoyo gaabi'ki'lwa
mpu'la na apo ngapaalu'a kwitu'ya pai' na kunki-
likitya Nnu'ngu' kabaya, "Kakape Nnu'ngu' abi
pamope na mwenga."

*Ndi'la inannoga ya kunnu'ba Nnu'ngu' mu-
makanisa*

²⁶ Mwalongo bangu', pamukwembana
pamope, mupalikwa yumo ayi'mbe, ywi'ngi'
ayi'gane, ywi'ngi' agabaye gagaumukulilwe na
Nnu'ngu', ywi'ngi' alongele kwa luga yayambi'
na ywi'ngi' awanikiye go. Makowe ago goti,
gapangika li'nga kwakangamaya aumini.

²⁷ Mana kubile na babalongela kwa luga
yayambi' kwa likanisa, babe abi'li' au atatu bai,
kaneipi'ti'li'ki'ye po. Na ipalikwa balongele kwo
pi'yana yumo yumo, na ywi'ngi' awanikiye si'lu'
sakilongelilwe.

²⁸ Lakini mana ntu'pu' ywo awanikiya, ywa-
longela kwa luga yayambi' ipalikwa atame liki.
Alongele ywembe na mwoyo wake na Nnu'ngu'.

²⁹ Na kwa balu' alondoli babalondwa, babe
abi'li' au atatu na bandu bi'ngi' bagali'nge galu'
gagalongelilwe.

³⁰ Na mana yumo nkati ya babapi'kania apey-
ilwe liyi'gi'yo bu'ka kwa Nnu'ngu', mwaali ipa-
likwa akotoke.

³¹ Kwa mwanjaa mwaboti mwendakombwa
londwa kwo pi'yana, li'nga kila mundu apate
yi'ganilwa no kangamayilwa.

³² Upo ya ulondoli ipalikwa ba pai' ya utawala wa yu'lu' ywapeyilwe upo yo.

³³ Kwa mwanjaa Nnu'ngu' wa puyoli, ila wa amani. Nyinyonyo kati mwaibile mumakanisa goti ga apeleteu,

³⁴ alwawa bapalikwali longela mulikanisa kwa mwanjaa bembe bayi'ki'tilweli, ila bayu'we kati mwaibaya salya.

³⁵ Mana kabapala tanga likowe lyolyoti baalaluye akinasengo babe kaya, kwa mwanjaa alyo likowe nga lya oni nnwawa longela mulikanisa.

³⁶ Mukita Liyi'gi'yo lya Nnu'ngu' liumi kasinu au limwikili mwenga bai?

³⁷ Mundu mana aibweni panga ywembe nnon-doli au ai na upo ya Loo Mpeleteu, ipalikwa atange panga ganimwandikya nga amuli yo bu'ka kwa Bwana.

³⁸ Lakini mundu ywagasalawa makowe gano, naywembe asalaulilwe.

³⁹ Kwa nyo mwalongo bangu', mupale muno panga mwalondoli na wala kanemwaki'li'bu'ye bandu longela kwa luga yayambi'.

⁴⁰ Lakini makowe goti gapangike wisowiso kwa ndi'la inannoga.

15

Uyu'ki wa Kilisitu

¹ Nambi'yambi' mwalongo bangu', ninku'mbu'ki'ya Abali Inannoga yanaamwalile na yamwaipokile, na yo ngayaimpanga mube mwakangamau.

² Kwa ndi'la ya kugakamwa maalo ga Abali Inannoga, mwendakosopolelwa, lakini mana nyo lili, u'bi'lya kwinu kwabule.

³ Naannyi'ganie mayi'gano ga ngama muno-muno ganaagapokile panga, Kilisitu aawile kwa kitumbu sa masambi gitu kati mwagabaya Maandiko Mapeleteu.

⁴ Bu'kapo, aatisikilwa no yu'yi'lwa lisu'ba lyenetatu bu'ka waa kwake, kati mwaiandikilwe mu Maandiko Mapeleteu.

⁵ Ampiti wi'ti' Petili, bu'kapo atumilwe bake ku'mi na abi'li'.

⁶ Bu'ka po aapiti kai' aumini bi'ngi' babaabile pi'ta mya tano kwa pamope, bi'ngi' babe balo bakalama, ila bi'ngi' bayomwike.

⁷ Ampiti Yakobi, bu'kapo na atumilwe boti,

⁸ na kuundi'la ya bandu boti bo, nganipitya nenga nanibile kati mundu ywaabelekwi pangali timya myei yake.

⁹ Kwa mwanjaa, nenga nansene muno nkati ya atumilwe na wala nipwaikali kemelwa nantumilwe, kwa mwanjaa naaliku'su'mbwi likanisa Iya Nnu'ngu'.

¹⁰ Lakini kwa ngu'ngu' ya Nnu'ngu' nibile kati mwanibile, na ngu'ngu' yake yanipeyilwe yai yabuleli. Mwanjaa naapangite kasi kwapi'ta boti, na wala nengali ila ngu'ngu' ya Nnu'ngu' yaibile pamope na nenga.

¹¹ Bai, manaiti nenga au atumilwe bi'ngi' tuala maalo gaagalu'galu', kai' nga gamugau'bi'lile.

Uyu'ki witu

¹² Kila mundu tumwalile panga Kilisitu ayu'yi'lwe bu'ka kuuwi'li. Buli, bi'ngi' binu babaya panga awi'li baayu'kali bu'ka kuuwi'li?

¹³ Lakini manaitei ntu'pu' uyu'ki wa awi'li bai, ata Kilisitu nyinyonyo aayu'kiteli.

¹⁴ Na manaitei Kilisitu aayu'kiteli, bai ata maalo gitu kili'beli na imani yinu yabule.

¹⁵ Bu'ka pa go tubonekana panga twaakong'ondeli ba ubu'su' kwa Nnu'ngu', kwa mwanjaa tukong'ondeli panga Nnu'ngu' aanyu'yite Kilisitu bu'ka kuuwi'li, lakini mana awi'li baayu'yi'lwali, bai Nnu'ngu' anyu'yiteli Kilisitu.

¹⁶ Manaitei kakape awi'li bayu'kali, bai ata Kilisitu ayu'kiteli.

¹⁷ Mana Kilisitu ayu'kiteli, imani yinu ya bule na balo mubi mumasambi ginu.

¹⁸ Na ata balu' babawile kabamwu'bi'lya Kilisitu baobite.

¹⁹ Mana tumwu'bi'li Kilisitu mumaisa gano ga nambi'yambi' bai, twenga nga twabandu bo bi'ki'lwa kiya kuliko bandu boti.

²⁰ Lakini, nga kakape panga Kilisitu ayu'yilwe bu'ka kuuwi'li na ywembe nga ntumbwo wa uyu'ki wa babawile.

²¹ Kati mwaibile, kiwo kiletile na mundu yumo, na nyinyonyo uyu'ki wa awi'li uletile na mundu yumo.

²² Kwa kitumbu so lu'mbana na Adamu bandu boti ipalikwa waa, na kwo lu'mbana na Kilisitu bandu boti baalu'a yu'ka bu'ka kuuwi'li.

²³ Lakini kila mundu aayu'yi'lwa kwa ndi'la yake mwene, na mili'mbu' nga Kilisitu na bi'ngi'

bababile bake babaayu'yi'lwa nsimu waalu'a buyangana.

²⁴ Nsimu wa kuundi'la walu'a isa payapanga Kilisitu alangamise wi'ti' kila utawala, kila amuli, na makakala goti, bu'kapo aalu'a kwakamukiya Tati' Nnu'ngu' ukulungwa.

²⁵ Mwanjaa ipalikwa Kilisitu atawale mpaka paalu'a kwabi'ka andumu bake boti pai' ya utawala wake.

²⁶ Nndumu ywaalu'a langamiswa kuundi'la nga kiwo.

²⁷ Maandiko Mapeleteu gabaya, “Nnu'ngu' abi'kite ili'be yoti pai' ya magu'lu' gake.” Maandiko go gabaya panga aaapeyilwe utawala wa ili'be yoti. Ila nga mpu'la panga Nnu'ngu' abalangililwali muliyi'gi'yo “yoti”, kwa mwanjaa ywembe ngaywampe i utawala wa ili'be yoti Kilisitu.

²⁸ Bai, ili'be yoti payalu'a bi'ki'lwa pai' ya utawala wake, apo naywembe Mwana mwene ngapaalu'a bi'ki'lwa pai' yake ywaabi'kite ili'be yoti, li'nga Nnu'ngu' abe ntawala wa yoti.

²⁹ Buli, bandu bababatisilwa kwa kitumbu sa awi'li bau'bi'lya pata ki'li? Manaitei awi'li bayu'yi'lwali ata pasene, kwa mwanjaa namani bandu babatisilwa kwa kitumbu sabe?

³⁰ Na twenga mbona twiibi'ka mmaule masu'ba goti?

³¹ Mwalongo bangu', nenga nibile mmaule go waa kila lisu'ba na nga kakape kati mu'lu' mwaniipuna kwa mwanjaa, mwenga mulu'mbine na Kilisitu Yesu Bwana witu.

³² Manaitei ku'mbwana kwangu' na inyama

ngali' ku'lu' Efeso kwaai kwa makowe ga mudunia bai, kulu'e nipwaika ki'li? Mana ya-panga bandu babawile baayu'yi'lwali, "Bai tulye na tunywe kwa mwanjaa tulu'a waa malau'."

³³ Kanemukongelwe, "Mayi'gi'yo ga bandu alau gaalabiya ube unannoga wa bandu."

³⁴ Mutumbwe kugatumya malango ginu kati mwaipalikwa no kotoka panga sambu kwa mwanjaa bi'ngi' binu bantangiteli Nnu'ngu'. Ni-longela go li'nga naaisiye.

Yi'ga ya uyu'ki

³⁵ Lakini mundu awesa laluya panga, "Babawile bayu'yi'lwa buli? Na yi'ga yabe yaalu'a ba buli?"

³⁶ Ago maswali ga kilogeloge, paupanda mbeyu mubwi' ilongolya wi'ti' waa, bu'kapo ngaibalika.

³⁷ Mbeyu yoyoti yi'lu' yaupanda, ibe ngano au yi'ngi', ilandanali na ntombo wake.

³⁸ Nnu'ngu' aipeya mbeyu ube, kati mwapendi mwene, kila mbeyu na ube wa kisake.

³⁹ Yumbe yoti ibile na yi'ga, lakini yi'ga yo ilandanali. Bandu yakisake, inyama yakisake, iyuni yakisake, nabembe omba yi'ga yakisake.

⁴⁰ Kai' kubile na yi'ga ya kunani na ya kudunia, lakini kila yi'ga ugolou wake ulandanali.

⁴¹ Ugolou wa lisu'ba ulandanali na mwei, ndondwa nayembe ugolou wake ulandanali na nyine.

⁴² Nyinyonyo babawile pabaalu'a yu'yi'lwa no pangilwa akoti kai'. Yi'ga "yaipandilwe" mulisiko yabola, lakini yayu'yi'lwa muukoti pangali alabika.

⁴³ Yi'ga paisikilwa ipanga ntu'pu' isima, na ipanga na ukigopi. Lakini paiyu'yi'lwa ipanga na utukupu na makakala.

⁴⁴ Pausikilwa, yi'ga ya mundu ipanga ya kibelegwe, lakini mana iyu'yilwe ipanga yi'ga yayambi' ya kiloo. Bai, mana kubile na yi'ga ya kibelegwe, kubile na yi'ga ya kiloo.

⁴⁵ Maandiko Mapeleteu gabaya panga, "Mundu nnongoi Adamu, aaumbilwe mwene ukoti," Lakini Adamu wa kuundi'la, Kilisitu, nga loo ywaapeya bandu ukoti.

⁴⁶ Ilongolya isa wi'ti' yi'ga ya kibelegwe bu'kapo ngaiisa yi'ga yayambi' ya kiloo.

⁴⁷ Mundu nnongoi Adamu aaumbilwe kwa utu'pi' wa padunia. Mundu ywenebi'li' Kilisitu aaumi kunani.

⁴⁸ Bandu ba padunia balandana na Adamu ywaaumbilwe kwa utu'pi', na bandu ba kunani balandana na Kilisitu ywaaumi kunani.

⁴⁹ Kati mwatulandine na Adamu wa padunia, nyinyonyo twalu'a landana na Kilisitu ywaaumi kunani.

⁵⁰ Mwalongo bangu', nibaya panga yi'ga na myai ikombwali yingya muukulungwa wa Nnu'ngu', na so alabika kikombwali yingya muukoti wangayomoka.

⁵¹ Mupi'kaniange, nimmakia makowe gagaiy-ilwe panga twaboti twalu'a waali, ila, twaboti twalu'a galambuyilwa.

⁵² Lipenga lya kuundi'la palyalu'a yulilwa ya-panga kwo imukya bai kati ku'pya. Nsimu wo, babawile baalu'a yu'yi'lwa li'nga balame milele na babaalu'a panga balo kabalama nabembe

baagalambuyilwa.

⁵³ Yi'ga yaialabika ipalikwa igalambuyilwe no panga yi'ga yangali alabika, na yi'ga yaiwaa ipalikwa ipangilwe yo kotoka waa.

⁵⁴ Yi'ga yo alabika na yo waa payalu'a galambuyilwa no panga yangali alabika na yangali waa, apo nga pagaalu'a timya Maandiko Mapeleteu gagabaya panga, "Nnu'ngu' asindike, na kiwo kisindwile."

⁵⁵ "Mwakiwo, sinda kwinu kubile kwaku'?"

Na uweso winu wo bulaga ubile kwaku'?"

⁵⁶ Makakala ga kiwo gabu'kana na sambu yatu-panga, na makakala ga sambu gabu'kana na salya.

⁵⁷ Lakini tunsukulu Nnu'ngu' ywatupeya usindi kwa ndi'la ya Bwana witu Yesu Kilisitu.

⁵⁸ Kwa nyo mwalongo bangu', mukangamale muimani yo pangali kotoka. Muyendeli kwipanga kasi ya Bwana kwa makakala kila lisu'ba, mwanjaa mutangite panga kasi yinu kwa Bwana, yabule lili.

16

Nsango wa kwayangatia alongo aumini

¹ Bu'kana na misango ya kwayangatia bandu ba Nnu'ngu', mwenga mupalikwa mupange kati mwanigaamulise makanisa ga ku Galatia.

² Kila mundu lisu'ba lya Jumapili, apalikwa abi'ke mabi'ko gake bu'kana na mwapatike li'nga panalu'a isa kanemwapange misango.

³ Panaalu'a isa kasinu, naalu'a kwatuma bandu bamwaalu'a kwasawa, pamope na balua ya kwa-panga batanganikwe li'nga bapeleke misango yinu ku Yelusalemu.

⁴ Mana yannogeleya yenda na nenga, bai twaalu'a longwana pamope.

Mipango ya Pauli

⁵ Naalu'a isa kasinu bu'ka po pi'tya wi'ti' Makedonia.

⁶ Pi'ngi' naalu'a tama na mwenga pasene bai au ata nsimu woti wa kipepwe, li'nga mwaniyabuye kwokwoti kwa naalu'a yenda.

⁷ Kwa nyo nipendili bonagana na mwenga kwo pi'ta bai, kwa mwanjaa nipi'kanilya isa tama kasinu kwa masu'ba gambone, mana aapenda Bwana.

⁸ Lakini nambi'yambi' nilu'a igala pano pa Efeso mpaka lisu'ba lya Pentekosite.

⁹ Nilu'a tama pano kwa mwanjaa nipatike lipala liku'lu' lyo panga kasi yaileta itunda, pamope no panga kubile na andumu bambone babanikanikiya.

¹⁰ Timoteo paalu'a isa kasinu, mwampoki li'nga aatame pangali kyukala, kwa mwanjaa ywembe apanga kasi ya Bwana kati nenga.

¹¹ Bai kila mundu kaneansalawe, ila mun-yabuye mwanja wake kwa amani li'nga aise kasangu', mwanjaa nendakunnolela pamope na alongo bitu.

¹² Bu'kana na nnongo witu Apolo, nannu'bite aise kasinu pamope na abo alongo, lakini akani isa nambi'yambi', ila aalu'a isa paalu'a pata lipala.

Mayi'gi'yo ga kuundi'la

¹³ Mutame minyo, muyi'me wiso muimani, mukangamale, na mube na makakala.

¹⁴ Mupange makowe goti mu upendo.

¹⁵ Bandu alongoi u'bi'lya munkoa wa Akaya baai bandu ba munyumba ya Stefana, nabembe baatikwipiya kwayangatia aumini. Kwa nyo nendakunnu'banga,

¹⁶ muyi'ki'ti longoyelwa na bandu kati ba na balu' babatumika kwo kasana pamope nabo.

¹⁷ Nendapulaika isa kwa Stefana, Fortunata na Akaiko kwa mwanjaa banipei galu' ganakosilwe kwa kitumbu so kotoka baa kwinu pano.

¹⁸ Bapulaise mwoyo wangu', kai' na mwenga. Kwa nyo, bandu kati bo mupalikwa mwisimu ugolou wabe.

¹⁹ Makanisa ga kunkoa wa Asia gendakunsalimia. Akila na Plisikila bendakunsalimia muno kwo lu'mbana na Bwana Yesu. Na likanisa lyalikwembana pamope munyumba nalyembe lyendakunsalimia.

²⁰ Aumini boti pano bendakunsalimia. Namwenga nyinyonyo musulimiane kwo upendo wa Kilisitu.

²¹ Nenga na Pauli niandike salamu yi'no kwa luboko lwangu'.

²² Ywoywoti ywakotoka kumpenda Bwana akosite lasi. Maranatha, Bwana wise!

²³ Ngu'ngu' ya Bwana ibe pamope na mwenga.

²⁴ Nimpendanga mwaboti kwo lu'mbana kwitu na Kilisitu Yesu.

Injili ya Yesu
Matumbi: Injili ya Yesu Mwaiandikilwe na Luka
Portions

copyright © 2017 Pioneer Bible Translators

Language: Matumbi

Contributor: Pioneer Bible Translators

For more information, visit pioneerbible.org.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files dated 14 May 2025

82b7e8f8-3527-586f-8e99-1862b2f2e12c